

Sygn. akt I ACa 565/12

POSTANOWIENIE

Dnia 8 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA:	Jan Gibiec (spr.)
Sędzia SA:	Małgorzata Bohun
Sędzia SA:	Sławomir Jurkowicz

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2013 r. na posiedzeniu niejawnym we Wrocławiu

sprawy z powództwa: **J. V. (1)**

przeciwko: **R. V., M. V., J. V. (2) i B. M.**

o zapłatę

na skutek zażaleń pozwanych

na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu zawarte w pkt. 2

wyroku z dnia 12 października 2012 r. sygn. akt I ACa 565/12

p o s t a n a w i a:

I. zmienić zaskarżone postanowienie i zasądzić od powódki na rzecz każdego z pozwanych kwotę po 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

II. zasądzić od powódki na rzecz każdego z pozwanych kwotę po 341 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego;

III. zwrócić każdemu z pozwanych ze środków Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu kwotę po 11 zł tytułem różnicy między pobraną od każdego z pozwanego opłatą od zażalenia a opłatą należną z tego tytułu.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 października 2011r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w pkt. 1 oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu w sprawie sygn. akt IC 815/10, zaś w pkt. 2 zasądził od powódki na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 5.400 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Na postanowienie zawarte w pkt. 2 w.w. wyroku zażalenie wnieśli odrębnie wszyscy pozwani zaskarżając je w całości, wnosząc o jego zmianę poprzez zasądzenie od powódki na rzecz każdego z pozwanych odrębnie kwoty po 5.400

z tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego (względnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia). Nadto każdy z pozwanych wniósł o zasądzenie

na swoją rzecz od powódki kosztów postępowania zażaleniowego w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Pozwani w swoich zażaleniach wskazali, że zaskarżone rozstrzygnięcie jest błędne, albowiem Sąd Apelacyjny błędnie przyjął, że zachodzi między nimi współuczestnictwo materialne i solidarna odpowiedzialność. Nadto wskazali również, że Sąd w istocie naruszył art. 98§1 k.p.c. albowiem nie zasądził od powódki na rzecz pozwanych – będących wygrywającymi postępowanie apelacyjne – zwrotu kosztów niezbędnych do celowej obrony.

W odpowiedzi na zażalenia pozwanych powódka wniosła o oddalenie zażalenia i zasądzenie na rzecz powódki od pozwanych kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym sprawę zważył, co następuje:

Zażalenia pozwanych zasługiwały na uwzględnienie w całości, choć Sąd Apelacyjny nie w pełni podziela argumentację przedstawioną w zażaleniach.

Przypomnieć należy, że podstawową zasadą przy orzekaniu o kosztach procesu jest zasada odpowiedzialności za wynik procesu wyrażona w art. 98 k.p.c., która w praktyce oznacza, że strona przegrywająca proces ponosi jego koszty i na żądanie obowiązana jest zwrócić stronie wygrywającej koszty niezbędne do celowej obrony jej praw, do których, co nie budzi wątpliwości należą bez wątpienia koszty ustanowienia, przez występujące po stronie wygrywającej podmioty, profesjonalnego pełnomocnika.

Bezsporne było w niniejszej sprawie, że wobec oddalenia w całości apelacji powódki pozwani byli wygrywającymi postępowanie apelacyjne w całości, a zatem powódkę obciążał obowiązek zwrotu na rzecz pozwanych kosztów postępowania apelacyjnego przez nich poniesionych. Bezsporne ponadto było to, że każdy z pozwanych reprezentowany był przez profesjonalnego pełnomocnika, którym w realiach sprawy była ta sama osoba. Sporne zatem było jedynie to w jakiej wysokości obciążał powódkę obowiązek zwrotu pozwany kosztów ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu apelacyjnym, to jest czy każdemu z pozwanych należał się odrębnie od powódki zwrot kosztów ustanowienia pełnomocnika, czy też pozwany należał się solidarnie zwrot kosztów ustanowienia jednego pełnomocnika.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w składzie rozpoznającym sprawę rację ma skarżący, że uzasadnione było w realiach niniejszej sprawy zasądzenie od powódki na rzecz każdego z pozwanych odrębnie kosztów ustanowienia profesjonalnego pełnomocnika. Co więcej, w ocenie Sądu Apelacyjnego, w obecnym stanie sprawy bez istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia zażalenia były bliższe rozważania, jaki rodzaj współuczestnictwa łączył pozwanych w niniejszej sprawie, materialny czy też formalny. Sąd Apelacyjny, w składzie rozpoznającym tą sprawę, stoi bowiem na stanowisku, że tak w przypadku występowania po stronie wygrywającej proces współuczestnictwa materialnego jak i formalnego, obowiązek strony przegrywającej zwrotu stronie pozwanej poniesionych przez nią kosztów procesu obejmuje pełny zwrot kosztów odrębnego ustanowienia przez każdy podmiot, znajdujący się po stronie wygrywającej proces, profesjonalnego pełnomocnika. I to nawet jeśli odrębnie ustanowionym przez poszczególne podmioty pełnomocnikiem jest w istocie ta sama osoba. Sądowi Apelacyjnemu znane są poglądy Sądu Najwyższego, wyrażone choćby w: uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12.07.2012 r. (II Cz 79/80, OSNCP 1981/2 – 3/37) czy w uchwale Sądu Najwyższego z 30.1.2007 r. (III CZP 130/06, OSN 2008, Nr 1, poz. 1) wedle których wygrywającym proces współuczestnikom (w tym zwłaszcza materialnym) reprezentowanym przez tego samego pełnomocnika, sąd przyznaje zwrot kosztów procesu w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu jednego pełnomocnika, jednakże Sąd Apelacyjny stanowiska tego nie podziela i do niego się nie przychyła. Nie może przecież budzić wątpliwości, że przepisy procedury cywilnej nie przewidują ograniczeń dla współuczestnika sporu w swobodzie wyboru pełnomocnika, a zatem współuczestnik sporu zgodnie z zasadą samodzielnego działania zachowuje pełną swobodę wyboru pełnomocnika, zaś wydatki na jego opłacenie zaliczone być muszą do niezbędnych kosztów procesu. W konsekwencji skoro zatem nie może budzić wątpliwości prawo każdego ze współuczestników do otrzymania odrębnie od strony przegrywającej zwrotu kwoty wydatkowanej na

wynagrodzenie oddzielnie zaangażowanego adwokata (w razie zastępstwa kilku współuczestników sporu przez różnych adwokatów) to trudno też znaleźć racjonalną argumentację jurydyczną, która miałaby przemawiać za odmiennym potraktowaniem wygrywającego współuczestnika z tego tylko powodu, że zlecił zastępstwo procesowe i opłacił pełnomocnika, występującego już w sprawie po stronie innego współuczestnika. Zdaniem Sądu Apelacyjnego wypływające z orzecznictwa Sądu Najwyższego stanowisko sprowadzające się w istocie do obniżenia obowiązku zwrotu wydatków, prawidłowo poniesionych przecież przez współuczestników, jedynie do jednego wynagrodzenia prowadzi w istocie do nieuzasadnionego zwolnienia strony przegrywającej od obowiązku zwrotu stronie wygrywającej rzeczywiście poniesionych przez nią – niezbędnych kosztów obrony jej praw i de facto koszt poniesienia tych kosztów przerzuca na stronę wygrywającą proces. Sytuacja tak w ocenie Sądu Apelacyjnego, w żadnej mierze nie może zyskać akceptacji.

Mając zatem na uwadze powyższe uznać zdaniem Sądu Apelacyjnego należało, że w niniejszej sprawie brak było podstaw do zasądzenia od powódki

na rzecz pozwanych solidarnie kosztów postępowania apelacyjnego w kwocie

5.400 zł. Uzasadnione bowiem w pełni było, wobec żądania pozwanych, zasądzenie od powódki odrębnie na rzecz każdego z pozwanych zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego tj. kosztów ustanowienia przez każdego z pozwanych zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. W konsekwencji w oparciu

o art. 386§1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. należało zmienić zaskarżone orzeczenie zawarte w pkt. 2 wyroku tut. Sądu z dnia 12.10.2012r. i zasądzić od powódki

na rzecz każdego z pozwanych kwotę po 5.400 zł. Takie orzeczenie znajdowało pełne uzasadnienie w treści art. 98§1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391§1 zd. 1 k.p.c. Zasądzona od powódki na rzecz każdego z pozwanych kwota 5.400 zł obejmowała wynagrodzenie pełnomocnika każdego z pozwanych, ustalone na podstawie

§6 pkt. 7 w zw. z §13 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu

(Dz.U. z 2002 nr 163, poz 1348).

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98§1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391§1 zd 1 k.p.c. i art. 397§2 k.p.c., zasądzając

od powódki na rzecz każdego z pozwanych odrębnie tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego kwotę po 341 zł. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że podstawą ustalenia wysokości zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego była wartość przedmiotu zaskarżenia, która w sprawie wynosiła dla każdego z pozwanych 4.050 zł, a nie jak mylnie wskazywali pozwani 5.400 zł. Nie mogło bowiem budzić wątpliwości, że skoro pozwani skarżyli orzeczenie przyznające im solidarnie, a więc w założeniu w częściach równych, kwotę 5.400 zł i domagali się takiej kwoty dla każdego z nich odrębnie, to wartość przedmiotu zaskarżenia stanowiła jedynie różnica pomiędzy kwotą dochodzoną przez każdego z pozwanych - 5.400 zł, a kwotą przyznaną, obliczoną jako $\frac{1}{4}$ z zasądzonej solidarnie kwoty 5.400 zł

($5.400 \text{ zł} - 5.400 \times \frac{1}{4} = 4.050 \text{ zł}$). Zatem na kwotę zasądzoną od powódki na rzecz każdego z pozwanych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego złożyły się: opłata sądowa od zażalenia w kwocie 41 zł ustalona i pobrana na podstawie

art. 13 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 19 ust. 3 pkt. 2 u.k.s.c. i art. 21 u.k.s.c. oraz koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym ustalone w oparciu o treść §6 pkt 3 w zw. z §13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu

(Dz.U. z 2002 nr 163, poz 1348).

W konsekwencji prawidłowego ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia

w punkcie III postanowienia Sąd Apelacyjny orzekł w przedmiocie zwrotu każdemu

z pozwanych różnicy między pobraną od pozwanych opłatą od zażalenia a opłatą należną z tego tytułu. Każdy z pozwanych uiszczył bowiem tytułem opłaty od zażalenia kwotę 52 zł. Mając jednak na uwadze prawidłowo ustaloną wartość przedmiotu zaskarżenia i treść art. 13 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 19 ust. 3 pkt. 2 u.k.s.c. i art. 21 u.k.s.c. prawidłowa wysokość opłaty od zażalenia wynosiła w sprawie 41 zł i w takiej wysokości winien ją uiszczyć każdy z pozwanych. Z tej przyczyny na podstawie przepisu art. 80 ust. 1 u.k.s.c. należało zwrócić każdemu z pozwanych różnicę między opłatą od zażalenia uiszczoną przez niego (52 zł) a opłatą należną (41 zł), tj. 11 zł. Ponieważ z mocy przepisu art. 80 ust. 2 u.k.s.c. obowiązek zwrotu nadpłaconej opłaty ciąży na Sądzie, który tę opłatę pobrał, zwrot zarządzono ze środków Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu.

MW